

POSTANOWIENIE

26 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 26 października 2023 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku R. N.

z udziałem M. K.

o podział majątku wspólnego,

na skutek skargi kasacyjnej R. N.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu

z 7 lutego 2022 r., XV Ca 1822/21,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania kwotę 8117 (osiem tysięcy sto siedemnaście) zł - tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego - z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia wnioskodawcy odpisu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. – stosowanym poprzez art. 13 § 2 k.p.c. odpowiednio do skargi kasacyjnej w postępowaniu nieprocesowym - wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu z 7 lutego 2022 r. (sygn. akt XV Ca 1822/21) pełnomocnik wnioskodawcy R.N. oparł wniosek o jej przyjęcie na przesłankach określonych przez art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Doprecyzował, że zachodzi potrzeba wykładni art. 45 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego i art. 5 k.c. z uwagi na tę okoliczność, że budzą one poważne wątpliwości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), wymaga wykazania, iż określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub

podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (podając przedmiot i dane identyfikujące orzeczenia). Rozbieżności w orzecznictwie powinny dotyczyć różnych spraw, a nie jednej, w której orzekające sądy powszechne mają odmienne poglądy na sprawę. Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 czerwca 2019 r., V CSK 613/18, niepubl. i powołane tam orzecznictwo). W konsekwencji potrzeba wykładni przepisów prawnych występuje, jeżeli co do konkretnego przepisu prawnego brak jednolitej lub utrwalonej judykatury, zwłaszcza Sądu Najwyższego, albo przyjęta i dominująca wykładnia jest oczywiście błędna lub kontrowersyjna. Skarżący powinien bądź wskazać argumentację przemawiającą za zmianą dotychczasowej wykładni, bądź wykazać, że dany przepis prawny, chociaż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wyjaśnienia i powinien zostać zinterpretowany przez Sąd Najwyższy. Skarżący nie sprostął temu obowiązkowi. Ograniczył się jedynie do spostrzeżenia, że w realiach przedmiotowej sprawy „problemy z wykładnią przepisów prawa, sprowadzają się do kwestii analizy i oceny prawidłowości dla zastosowania przepisów, stanowiących podstawę dokonania podziału majątku byłych małżonków, zasad współżycia społecznego w kontekście prawomocnego wyroku karnego orzeczonego wobec jednego z małżonków, a także przepisów stanowiących podstawę rozliczenia nakładów na majątek wspólny małżonków”. W ocenie Sądu Najwyższego ten zwięzły wywód okazał się niewystarczający, aby można było uznać, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. została rzetelnie przez skarżącego wykazana.

Brak było także podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W tym względzie wskazać należy, że wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wówczas, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym

polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 3989 § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, niepubl.). Tych wymogów skarżący nie spełnił w jakikolwiek sposób, poprzestając na stwierdzeniu, że „przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej wydaje się być uzasadnione, nadto faktem oczywistej jej zasadności i konieczności”, przy czym nie zaprezentował jakiegokolwiek osobnego wyводу prawnego, który miałby dowieść, że jego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W odniesieniu do obu, wyżej omówionych i wskazanych w skardze kasacyjnej przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, należy dodać, że z należytego i starannego wykazania ich istnienia w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zwalnia strony skarżącej przedstawienie szerokiego wyводу uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej.

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego - na stosowany wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną - orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. art. 98 § 1¹ i § 3, 391 § 1, 398²¹ i 13 § 2 k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 oraz § 4 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

(M.M.)

[a]